

DENTAL TRIBUNE

The World's Dental Newspaper · Israel Edition

PUBLISHED IN ISRAEL

11/2018 VOL. 15, NO. 4

סיפור מקרה - האסתטיקה אינה חזות הכל עו"ד א. מושכל, עו"ד ג. שר שלום ד"ר ט. קצפ מדנס - עמ' 14	כולנו זקוקים לחסד- ערב הוקרה לפרופ' אריה שטייר ולגב' מלכה בריק על פעילותם בעמותת משל"ש ד"ר ח. הזה - עמ' 11	לזכרו של פרופ' אדי גרפונקל ז"ל ד"ר ד. חיים - עמ' 8 מרפאת השיניים ע"ש טרודי בירגר-ארגון רופאי שיניים מתנדבים לישראל, (DVI) ד"ר ר.פטל טיפול שיניים בילדים נפגעי התעללות והזנחה למה זה חשוב? ע. אופיר - עמ' 9	ראיון עם ד"ר גרהרד סיברגר - היו"ר הנכנס של ה-FDI פרופ' ב. פרץ - עמ' 6 הכנס השנתי הבינלאומי של האיגוד הישראלי לרפואת הפה ד"ר ג. אלמחנינו סיכום הכנס החצי שנתי - אוקטובר 2018 של האיגוד הישראלי לפריודונטיה ד"ר י. מאייר - עמ' 7	הכנס השנתי של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל 2018 - עמ' 1-3 טקס הענקת תואר יקיר הר"ש לשנת 2018 - עמ' 4-5
--	---	--	--	--

הכנס השנתי של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל 2018

הוקדש לזכרו של מורה ומחנך, פרופסור אדי גרפונקל, שנפטר השנה, יהי זכרו ברוך.

הכנס היה בעל רמה מקצועית יוצאת מן הכלל, וההיענות של קהל רופאי השיניים הייתה בהתאם. מעל 2,000 נרשמים כאשר ברוב שעות הכנס לא נותר כמעט מקום פנוי באולם ההרצאות. 38 מרצים, מהמובילים בארץ (וגם בעולם), שיתפו והביאו מידע עדכני בכל המקצועות ברפואת השיניים.

בשנה הבאה חוגגת ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל 100 שנים להיווסדה, אנו, כמוכן, עם הפנים להכנת כנס "100 שנים להר"ש".

להתראות בשנה הבאה. ■

התכנית המדעית הייתה מגוונת ביותר, עם תשומת לב לכל ענפי רפואת השיניים. המרצה האורח, פרופ' קונסטנטינוס מיכאלידיס מאוניברסיטת אריסטוטל בסלוניקי, יוון, הרצה על היבטים חשובים בשיקום, הן של הקשת השלמה והן של האזור האסתטי במקסילה. השנה זכינו למרצים מעולים שהגיעו מכל מחוזות הארץ, רופאי שיניים כלליים, רופאי שיניים מומחים מכל המוסדות וממרפאות פרטיות ורופאי שיניים מתמחים. חלק מההרצאות עסקו בעדכונים קליניים כולל טיפים לטיפול מספרות העדכנית. חלק אחר עסק בתחומים "חמים" כמו דיגיטיזציה ותלת ממד ברפואת שיניים, שימושי לייזר, טיפולים אסתטיים בעור הפנים וחידושי הפסיקה המשפטית. חלק מרגש במיוחד

לוועדה המארגנת בראשותו של ד"ר יצחק חן, יו"ר הר"ש: ד"ר מנדל סגל - יו"ר הוועד המרכזי, ד"ר ליאור קצפ - מזכיר הוועד המרכזי, ד"ר אבי אהרונוביץ', ד"ר טטיאנה אפשטיין, ד"ר מיכאל גלר, ד"ר אלכס דימנשטיין, ד"ר נורברט הרשקו, ד"ר ליליה יורש, ד"ר אלכס מאכניסון, ד"ר חיים נוימן, ד"ר אריאל סלוצקי, ד"ר צבי ספיבק, ד"ר נתן פורמן, ד"ר אלכס קורן, ד"ר ברנט רוטנברג, ד"ר מיכאל רסובסקי, ד"ר אליעזר שולומון.

לבנות המשרד הנאמנות והחרוצות בראשותה של יפה זגדון: שפרה, חנה, טליה, ורד ופנינה.

כמו כן, תודה מיוחדת לנותני החסות לכנס: חברת קולגייט, חברת דיבידנט, חברת מרס ישראל ובשיתוף בנק לאומי, וכמוכן - כל היבואנים הדנטליים.

וחבר המועצה של ה-FDI: Dr. Eduardo Cavalle

כמו כן, אירחנו במסגרת קידום שיתוף הפעולה הבינלאומי, את יו"ר האגודה הרומנית ואת הדיקנית של אוניברסיטת Carol Davila: Prof. Paula Perlea

הכנס התאפיין במספר עצום של מבקרים ותכנית מדעית עשירה בהרצאות של מיטב המומחים בכל תחומי רפואת השיניים.

למבקרים חולק שי, ספר של גבריאל אסולין בנושא ניהול מרפאת שיניים.

כאן המקום לומר מילות תודה לכל אלה אשר תרמו להצלחת הכנס:

לוועדה המדעית בראשותו של פרופ' קרלוס נמקובסקי: פרופ' איגור צסיס וד"ר מאיר אדוט.

הכנס השנתי של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל 2018 הוא האירוע הדנטלי הגדול של השנה בישראל.

הכנס התקיים גם השנה במלון הילטון המפואר, עם קרוב ל-2,000 נרשמים מראש. במסגרת הפקת הלקחים ושיפור השירות, בעזרת חברת קולגייט, הוכנסו עמדות דיגיטליות ומערכת משוכללת של רישום דיגיטלי על מנת להקל על זרימת המבקרים.

תערוכה דנטלית נפרשה בשני אולמות רחבי ידיים וחברי וחברות הר"ש נהנו מכיבוד טעים ועשיר במהלך הביקור בתערוכה ובין ההרצאות.

במסגרת שיתוף פעולה הדוק עם הארגון הבינלאומי FDI, התכבדנו לארח את ה- President Elect של הארגון: Dr. Gerhard Seeberger

פרופ' קרלוס נמקובסקי

ד"ר יצחק חן

פרופ' אהרון פלמון

פרופ' איגור צסיס

הכנס השנתי של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל 2018

ד"ר אדורדו קאבלה

ד"ר גרהרד סיברגר

הקהל באולם

משמאל: ד"ר ליאור קצף, ד"ר מנדי סגל, ד"ר אדורדו קאבלה, ד"ר ברנט רוטנברג, ד"ר יצחק חן

ד"ר יצחק חן, השר יריב לוין, פרופ' פאולה פרלה

עמדת קולגיטי- נותנת חסות ראשית לכנס

משמאל: ד"ר יצחק חן, פרופ' בני פרץ, ד"ר גרהרד סיברגר, ד"ר ליאור קצף, ד"ר חיים נוימן, ד"ר אליעזר שולמון

משמאל: ד"ר גרהרד סיברגר, ד"ר אליעזר שולמון, ד"ר חיים נוימן

משמאל: פרופ' פאולה פרלה, ד"ר אדורדו קאבלה, ד"ר גרהרד סיברגר, ד"ר מנדי סגל

DENTAL TRIBUNE ISRAEL

EDITOR-IN-CHIEF:
Prof. Benjamin Peretz
bperetz@post.tau.ac.il

GENERAL SECRETARY:
Dr. Tanya Katzap

PROJECT MANAGER:
Adv. Yaffa Zagdon

PUBLISHED BY THE ISRAEL
Dental Association
www.ida.org.il
Tel: +972-3-6283707
Fax: +972-3-5287751

EDITORIAL BOARD:
Dr. Meir Adut
Prof. Nitzan Bichacho
Prof. Gabi Chaushu
Prof. Nardi Caspi
Dr. Nathan Fuhrmann
Prof. Haim Tal
Prof. Israel Kaffe
Prof. Yossi Nissan
Prof. Aharon Palmon
Prof. Micha Peled
Prof. Moti Sela
Prof. Adam Stabholz
Prof. Ervin Weiss
Dr. Rafi Romano

LINGUISTIC EDITOR:
Miri Lavie

DESIGNER:
Michal Hirsh

PRODUCTION:
New York New York (Israel) Ltd.

PUBLISHER:
Torsten OEMUS

GROUP EDITOR:
Daniel Zimmermann
newsroom@dental-tribune.com
Tel: +44 161 223 1830

CLINICAL EDITOR:
Magda Wojtkiewicz
Nathalie Schüller

EDITOR:
Yvonne Bachmann

EDITOR & SOCIAL MEDIA MANAGER:
Monique Mehler

MANAGING EDITOR & HEAD OF DTI
COMMUNICATION SERVICES:
Marc Chalupsky

COPY EDITORS:
Sabrina Raaff
Ann-Katrin Paulick

PUBLISHER / CHIEF EXECUTIVE OFFICER:
Torsten R. Oemus

CHIEF FINANCIAL OFFICER:
Dan Wunderlich

CHIEF TECHNOLOGY OFFICER:
Serban Veres

DIRECTOR OF CONTENT:
Claudia Duschek

BUSINESS DEVELOPMENT AND MARKETING MANAGER:
Alyson Buchenau

PROJECT MANAGER ONLINE:
Tom Carvalho

JUNIOR PROJECT MANAGER ONLINE:
Hannes Kuschick

E-LEARNING MANAGER:
Lars Hoffmann

EDUCATION DIRECTOR TRIBUNE CME:
Christiane Ferret

EVENT SERVICES/PROJECT MANAGER:
Sarah Schubert

TRIBUNE CME & CROIXTURE

MARKETING SERVICES
Nadine Dehmel

SALES AND PRODUCTION SUPPORT:
Puja Daya
Madleen Zoch

TEAM ASSISTANT EVENT & MARKETING:
Julia Maciejek

ACCOUNTING:
Karen Hamatschek
Anita Majtenyi
Manuela Wachtel

MEDIA SALES MANAGERS:
Media Sales Managers
Antje Kahnt (International)
Barbora Solarova (Eastern Europe)
Hélène Carpentier (Western Europe)
Matthias Diessner (Key Accounts)
Melissa Brown (International)
Peter Witczek (Asia Pacific)
Weridiana Mageswki (Latin America)

EXECUTIVE PRODUCER:
Gernot Meyer

ADVERTISING DISPOSITION:
Marius Mezger

DENTAL TRIBUNE INTERNATIONAL GMBH
Holbeinstr. 29, 04229
Leipzig, Germany
Tel: +49 341 48 474 302
Fax: +49 341 48 474 173
info@dental-tribune.com
www.dental-tribune.com

DENTAL TRIBUNE
— The World's Dental Newspaper - United Kingdom Edition —

All rights reserved. Dental Tribune makes every effort to report clinical information and manufacturer's product news accurately, but cannot assume responsibility for the validity of product claims, or for typographical errors. The publishers also do not assume responsibility for product names or claims, or statements made by advertisers. Opinions expressed by authors are their own and may not reflect those of Dental Tribune International.

פרסומים בעיתון זה, לרבות תוכנם, הינם באחריותו הבלעדית של המפרסם, כך שלא תוטל בגינם כל אחריות מכל סוג שהוא, על הר"ש מאו על הר"ש ייזום וניהול פרויקטים בע"מ.

כל חבר הר"ש מתבקש לבדוק את הפרסום ולהחליט, ע"פ שיקול דעתו, אם הוא מעוניין בהצעה המועלת בו.

מדוע לבחור בתרפיית ביופיל מודרכת? (GBT)

ד"ר קלאוס דיטר
בסנטורף

כרופא שיניים עם למעלה מארבעים שנות ניסיון, אני יכול להבטיח לעמיתיי שתרפיית ביופיל המודרכת (GBT) היא גרסה מעודכנת של "הביקור החוזר" מאת אקסלסון ולינדה Lindhe ו-Axelsson. תרפיית ביופיל מודרכת (GBT), שפותחה בשילוב עם אוניברסיטאות ופרקטיקות דנטליות, מציגה תפיסה עכשווית של טיפול מונע. GBT מבוססת על עשורים של ידע מקצועי והוכחות מדעיות, ומהווה את הצעד הבא במניעה.

על-מנת לתמוך בטענותיהם לגבי יעילות. עם זאת, בנוסף לתכונות של האבקות והוכחות מדעיות בעניינן, לפיהן אבקות אלה תואמות-ביולוגית ואינן גורמות נזק, גוברת החשיבות שאבקות כאלו יהיו מותאמות לאבזורים הדנטאליים. חוזקה זו מוצגת ע"י EMS, שבסיסה בשווייץ, אשר לא רק תרמה בצורה משמעותית לפיתוח ה-GBT, אלא אף סיפקה מכשירים ואביזרים מתאימים (Piezon No Pain) וכן Perio-Flow® ידני, זרבובית Perio-Flow® ידני, Air-Flow® Plus, Air-Flow Powder® Plus, Air-Flow® Powder Plus, Airflow Prophylaxis Master®.

אנחנו משתמשים ב-Airflow Prophylaxis Master וב-Air-Flow® Powder Plus בפרקטיקה שלנו ומתרגמים מרמת האחזקה הנמוכה הנדרשת, כמו גם קלות הניקוי הנמוכה הנדרשת, כמו גם קלות הניקוי מעל ומתחת לחניכיים בצעד אחד בלבד. הידע המדעי וההתקדמות הטכנולוגית, הפועלים לטובת פרדיגמה של שינוי בטיפול מונע מקצועי, קיבלו כעת ביסוס. זה הזמן לשלב פיתוחים אלו בעבודת היומיום שלנו לטובת הרווחה של המטופלים שלנו.

GBT היא תפיסה, המבטיחה גישה שיטתית המבוססת על איכות, החל מקבלת המטופל ועד איסוף נתונים אבחנתיים, ייעוץ לגבי היגיינה אוראלית ביומיום, ניקוי שיניים מקצועי, האבחנה הסופית של רופא השיניים, וכן בדיקות מעקב והסרת רובד השיניים (פלאק) באמצעים כימיים, לצד ביקורים חוזרים. במקביל לצביעת הביופילם העליון של החניכיים, התהליך של ניקוי שיניים מקצועי השתנה במידה ניכרת מאז אקסלסון ולינדה.

שמונת השלבים המרכיבים את GBT ניתנים להתאמה, על מנת להלוו את הטיפול ואת המטופל, החל ממטופלים בראשית הטיפול ועד למטופלים במהלך טיפולי תחזוקה, מטופלים בריאים, מטופלים עם עששת דנטאלית (במיוחד בשלביה הראשוניים) מטופלים עם דלקת חניכיים, מטופלים עם דלקת מסב השן, ומטופלים עם פריומרוקוסיטיס (peri-mucositis).

מודרני, בטוח, נטול כאב

תחילתה של גישה מודרנית זו היא בהסרת הביופילם מעל ומתחת לחניכיים, תוך שימוש בטכנולוגיית צחצוח באוויר, באמצעות Air-Flow Plus Powder®. אבקה זו, על בסיס אריטריטול, מבטיחה את הסרת הביופילם בצורה ממוקדת, עדינה וממוקדת בסיכונים, שתומכת באבחנה הראשונית. טיפול זה מלווה בהסרה ממוקדת ופולשנית במידה מינימלית של ההצטברות המינרלית באמצעות Piezon No Pain®. גישה זו מקנה יתרונות רבים, בכלל זה זמני טיפול קצרים ונוחות מרבית הן לטכנאי והן למטופל. לבסוף, אנו מסוגלים לבצע ניהול ביופיל מקצועי, יעיל, עדין, בטוח, מהיר ונטול כאב.

הבחירה הנכונה במכשירים ואבקות

על-מנת להשיג את התוצאות הטובות ביותר, חשוב במיוחד להשתמש בכלים ובאביזרים הנכונים, בשילוב עם הידע המדעי העדכני. כיום, רק מספר מצומצם של מוצרים מוצע בשוק האבקות, כאשר רובם נעדרים מחקרים קליניים מספקים,

תרפיית ביופיל מודרכת (GBT) מהווה פרוטוקול אינדיבידואלי חדש לטיפול קליני. עשרות שנים של ניסויים ומחקרים מקבלים ביטוי בפתרון ברור בן שמונה שלבים: אבחנה, גילוי, מוטיבציה, Airflow®, Perioflow®, Piezon® בקרה וביקורים חוזרים. רק GBT מעניקה לצוות המטפל את הכישורים, מוטיבציה, תרגול וכן מוצרים לצורך הניקוי הדנטלי המקצועי ביותר עבור מטופלים.

EMS מציעה עלון חדש. לקבלת מידע נוסף, הזמן בכתובת ems-dental.com.

פרסום זה, לרבות תוכנו, הנם באחריותו הבלעדית של המפרסם, כך שלא תוטל בינו כל אחריות, מכל סוג שהוא, על הסתדרות רפואת השיניים ו/או על הרישוי יזום וניהול פרויקטים בע"מ. כל חבר הרישוי מתבקש לבדוק את הפרסום ולהחליט, ע"פ שיקול דעתו, אם הוא מעוניין בהצעה המועלת בו.

8 השלבים של פרוטוקול GBT

08 ביקורים חוזרים

מטופלים בריאים = מטופלים מאושרים
תזמנו את תדירות הביקורים החוזרים על פי הערכת הסיכון שאלו את המטופל על חווית הטיפול שלו

07 בקרה

דאגו לחיך המטופל שלכם בצעו בדיקה סופית של שאריות רובד חיידקי וודאו שהאבנית הוסרה במלואה אבחנו עששת בדיוק רב הגנו על השיניים באמצעות פלאוריד

06 PIEZON®

הסירו שאריות אבנית באמצעות שימוש בפיסי PS מעל ומתחת לחניכיים עד 10 מ"מ. נקו כיסים מעל 10 מ"מ על ידי מיני סקילר יש להשתמש בפיסי PI סביב שתלים ושיקום.

05 PERIOFLOW®

הסירו את הרובד החיידקי מכיסים בעומק 4-9 מ"מ על ידי שימוש באבקת PLUS בניקוי שיניים ושתלים. כמו כן, הסירו את הרובד החיידקי האינטרדנטלי. השתמש בזרבובית עם סימון עומק PERIOFLOW®

01 אבחון

חיקרו ושקפו כל מקרה קליני
שיניים בריאות-עששת-דלקת חניכיים
דלקת מסב השן (פרודונטיטיס)-שתלים בריאים
דלקת הקרום הרירי (מקוסיטיס)-דלקת בשתלים דנטליים
התחילו בטיפול באמצעות מי פה, כלורקסידין.

02 חשיפה

חשפו את הרובד החיידקי
הציגו למטופלים את הרובד החיידקי שנחשף הצבע ינחה אתכם בהסרת הרובד החיידקי מרגע שהוסר הרובד החיידקי, קל יותר לאתר אבנית

03 מוטיבציה

העלו מודעות והדריכו את המטופלים
הדריכו את המטופלים שלכם בהגינה דנטלית המליצו למטופלים על מברשת שיניים סובית ושימוש במברשת שיניים חשמלית ומברשות בין-שיניים, לניקוי בין השיניים או פרוקסה-ברש או ניקוי עם סילון מים

04 התזת אויר AIRFLOW®

הסירו את הרובד החיידקי, כתמים ואבנית שיניים טבעיות, שיקום ושתלים
הסירו את הרובד החיידקי מעל ומתחת לחניכיים עד 4 מ"מ, באמצעות אבקת Plus 14µm
הסירו את הכתמים שנותרו על זמנית השן (אמייל) על ידי שימוש באבקת "קלאסיק קומפורט" וכן הסירו את הרובד החיידקי מהחניכיים, לשון וחרך.

טקס הענקת תואר יקיר הר"ש לשנת 2019

השנה זכו בתואר ד"ר אפרים וינוקור מהמחלקה לשיקום הפה בבית הספר לרפואת שיניים של אוניברסיטת תל אביב על פעילותו הענפה בתחום המחקר הדנטלי, חינוך דורות חדשים של רופאי שיניים ומומחים ותרומתו למדע רפואת השיניים בישראל, וד"ר אבי אהרונוביץ' על תרומתו הרבה ופעולותיו למען החברים ולמען כבוד המקצוע. אורח הכבוד בטקס היה עו"ד רועי כהן (יו"ר "לה.ב.", ארגון העצמאים בישראל)

טקס הענקת תעודת הוקרה

משמאל: עו"ד רועי כהן (יו"ר "לה.ב.", ארגון העצמאים בישראל).

הענקת תעודת הוקרה לעו"ד רועי כהן, יו"ר לה"ב-ארגון העצמאים בישראל - על תרומתו להר"ש בקידום מקצוע רפואת השיניים למען חברי הר"ש ולמען בריאות הציבור בישראל.

ד"ר אבי אהרונוביץ'

על תרומתו הרבה ופעולותיו למען החברים ולמען כבוד המקצוע מוענק לד"ר אבי אהרונוביץ' התואר "יקיר הר"ש".

על החתום:

ד"ר יצחק חן,
יו"ר הר"ש

ד"ר מנדל סגל,
יו"ר הוועד המרכזי של הר"ש

ד"ר ליאור קצפ,
מזכיר הוועד המרכזי של הר"ש

להסדרות לרפואת שיניים. בין השנים 2000 - 2006 כיהן כמנהל במרפאת תאגיד בכללית סמייל. מאז 2000 - חבר בוועד המרכזי של הר"ש.

מאז 2012 - מזכיר מחוז תל אביב והדרום של הר"ש.

בין השנים 1986-1989 שירת בבה"ד 4 בהדרכת קורסי מ"כים.

ד"ר אהרונוביץ' השתתף בהשתלמויות רבות במהלך השנים בארץ ובעולם עם דגש על התחום האסתטי והשתלים.

כיום מתמקד במרפאתו פרטית אשר ברמת גן.

ד"ר אבי אהרונוביץ' נולד בשנת 1968 בתל-אביב.

ד"ר אהרונוביץ' נשוי לעמית ואב ל-3. ד"ר אהרונוביץ' למד "בגימנסיה העברית הרצליה", אשר בתל-אביב.

בשנים 1989-1994 למד רפואת שיניים באוניברסיטת "CAROL DAVILA" בבוקרשט שברומניה.

בשנים 2000-2001 למד לימודי תואר שני במנהל מערכות בריאות עם תת התמחות ברפואת שיניים, שאת חלקה עשה בבוסטון.

בשנת 1995 - התחיל לעבוד במרפאה פרטית ובאותה שנה הצטרף כחבר

משמאל: פרופ' פאולה פרלה, ד"ר אדוארדו קאבאלה, ד"ר אבי אהרונוביץ', מאחור, ד"ר גרהרד סיברגר

משמאל: ד"ר אריאל סלוצקי, ד"ר אבי אהרונוביץ', ד"ר ליאור קצפ

משמאל: ד"ר יצחק חן, פרופ' פאולה פרלה, ד"ר אבי אהרונוביץ', ד"ר אליעזר שולמון

משמאל: ד"ר גרהרד סיברגר, ד"ר מנדי סגל, ד"ר אפרים וינוקור, ד"ר יצחק חן

משמאל: ד"ר אדוארדו קאבאלה, פרופ' פאולה פרלה, ד"ר מנדי סגל, ד"ר אפרים וינוקור, ד"ר יצחק חן

(International Association of Dental Research) וכו'.

מחקריו של ד"ר וינוקור מתרכזים בשני תחומים: תופעת הברוקסיזם (בשינה ובערות) והפרעות תפקודיות במערכת הלעיסה. הוא נחשב כבעל שם עולמי בשני תחומים אלו.

על פעילותו הענפה בתחום המחקר הדנטלי, חינוך דורות חדשים של רופאי שיניים ומומחים ותרומתו למדע רפואת השיניים בישראל, מוענק לד"ר אפרים וינוקור התואר "יקיר הר"ש".

על החתום:
ד"ר יצחק חן,
יו"ר הר"ש

ד"ר מנדל סגל,
יו"ר הועד המרכזי של הר"ש

ד"ר ליאור קצף,

מזכיר הועד המרכזי של הר"ש ■

משמאל: גב' לבנה וינוקור, ד"ר אפרים וינוקור, ד"ר אלונה אמודי

ד"ר אפרים וינוקור

ד"ר אפרים וינוקור נולד בשנת 1951 בבואנוס איירס, ארגנטינה. שני הוריו, זיכרוןם לברכה, היו גם הם רופאי שיניים: אביו היה מומחה לפריודונטיה ואמו- אורתודונטית. בשנת 1962 בהיותו בן 11, עלתה המשפחה לישראל. לאורך השנים פעל רבות יחד עם אביו, לקידום של עולים חדשים מארצות דוברות ספרדית, הן ברמה האישית והן ברמה המקצועית, במסגרת איגוד ישראלי לשיתוף פעולה עם מדינות לטינו אמריקה, ספרד ופורטוגל, ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל.

כיום הוא משמש נגיד של האחוזה הבינלאומית אלפא אומגה-ישראל ועל הקולג' הבינלאומי לרופאי שיניים.

מאז 1992 ועד היום משמש כדיין בבית דין הארצי של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל.

ד"ר וינוקור הינו מורה מוערך ביותר, הן על ידי הסטודנטים והן על חברי הסגל השונים. על תרומתו בתחום ההוראה נבחר ד"ר וינוקור בשנת 2012 למורה מצטיין מטעם הרקטור, ההערכה הגבוהה ביותר שנותנת האוניברסיטה למורה.

ד"ר וינוקור היה יו"ר האיגוד הישראלי לכאבי פנים ולסתות של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל. הוא שימש בתפקידים רבים, ביניהם: נשיא של האקדמיה האירופאית להפרעות תפקודיות במערכת הלעיסה (European Academy of Craniomandibular Disorders), נשיא של החטיבה הישראלית של האיגוד הבינלאומי למחקר דנטלי

ד"ר אפרים וינוקור נולד בשנת 1951 בבואנוס איירס, ארגנטינה. שני הוריו, זיכרוןם לברכה, היו גם הם רופאי שיניים: אביו היה מומחה לפריודונטיה ואמו- אורתודונטית. בשנת 1962 בהיותו בן 11, עלתה המשפחה לישראל. לאורך השנים פעל רבות יחד עם אביו, לקידום של עולים חדשים מארצות דוברות ספרדית, הן ברמה האישית והן ברמה המקצועית, במסגרת איגוד ישראלי לשיתוף פעולה עם מדינות לטינו אמריקה, ספרד ופורטוגל, ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל.

ד"ר אפרים וינוקור סיים בשנת 1980 את לימודיו בפקולטה לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית, ירושלים. בשנת 1989 התנדב לסקציה למדעי ההתנהגות, ביה"ס לרפואת שיניים ע"ש מוריס וגבריאלה גולדשלגר, באוניברסיטת תל-אביב, וכעבור שנתיים הצטרף לסגל הסקציה לאוקלוזיה. כיום הוא מרצה בכיר בתחום כאבי פנים ולסתות מטעם האוניברסיטה. מאז 1991 הינו בעל היתר לעסוק בהיפנוזה רפואית מטעם משרד הבריאות.

ד"ר וינוקור שימש כמרכז המחלקה לאוקלוזיה ולמדעי ההתנהגות, בהמשך היה למרכז המחלקה לשיקום הפה. כיום הוא משמש כאחראי על הוראת תחום התפקוד והפרעות תפקודיות במערכת הלעיסה

ראיון עם ד"ר גרהרד סיברגר, הנשיא הנכנס של ה-FDI

האנדוקרינולוגיה הקשורים לכריאות הפה והשיניים.

אני רוצה לדבר על תקשורת. מניעה היא תקשורת: להסביר את התחלואה לציבור, אך גם לאינדיבידואל הבודד.

אני רוצה לדבר על אבחון יתר וטיפול יתר והשפעתם ההרסנית.

ולבסוף, אני רוצה לדבר על צמצום פערים בנגישות לטיפול שיניים ובאיכות הטיפול הניתן לכלל האנשים. זו בעיה שיש להתמודד איתה בכל הרמות.

לגבי שני האחרונים, אוסיף במאמר מוסגר כי הייתי שמח לדעת מה גרם לנוק גדול יותר: הסטרפטוקוקוס מוטנס בקהילה כפריית מרוחקת במדינת בעלת הכנסה נמוכה, או פעולות איטורוגניות מיותרות בקהילות אורבניות.

נאלצתי לסיים את השיחה כי ד"ר סיברגר נקרא להתחייביות במסגרת הכנס. יכולתי לדבר עוד שעות עם איש אוהב אדם מרתק זה, עמית, חבר ו... הנשיא הנכנס של ה-FDI.

תודה ד"ר סיברגר ■

להיות רופא שיניים ולא מהנדס כמוהו. אף אחד מחברי האחרים בארלנגן לא עשה כך. אגב, ניסיתי פעמים רבות למצוא אותו בישראל, ללא הצלחה.

שאלה: מתי התחלת בפעילות ציבורית ברפואת שיניים?

ד"ר סיברגר: ב-1996 הוזמנתי על ידי הר"ש של מדינת סרדיניה להרצות. נעניתי כמוכן וכעבור שנתיים הוזמנתי שוב. הרצאותי היו מוצלחות ונתבקשתי לכהן כנשיא פרובינציית קליארי. בתפקידי זה התחלתי להיפתח אל לימודי ההמשך והתחלתי לארגן כנסים בנושאי כירורגיה ושתלים, עם מרכיב מעשי וכבד. היו לי גם קשרים עם התעשייה ועם עמיתים במקומות אחרים וכך יכולתי להזמין מרצים נוספים ולקיים כנסים מדי שנה. השמועה הגיעה להר"ש הארצית וב-2003 הפכתי חבר בהסתדרות הארצית. ב-2005 התמניתי כנשיא ההסתדרות לרפואת שיניים הארצית. זו הייתה הסתדרות חדשה לרופאי שיניים, שהוקמה לאחר שכבר הייתה קיימת הסתדרות ותיקה שכללה רופאים ורופאי שיניים. שיתפתי פעולה עם ההסתדרות הוותיקה יותר וכיהנתי כנשיא עד 2007.

שאלה: מהו החזון האישי שלך ברפואת שיניים וכיצד הוא משתקף בהיבט נשיא ה-FDI?

ד"ר סיברגר: מרגרט צ'אן מארגון הבריאות העולמי אמרה פעם, שרפואת השיניים היא חיל החלוץ ברפואה מניעתית, וזו גם גישתי.

התחום הדיגיטלי המתפתח, וההתעניינות העצומה בביג דאטה הם חשובים, אבל אסור שייקחו מאתנו את הפן האנושי ההומניסטי שבמקצוע שלנו, את הראייה של האדם כישות כוללת. חזוני הוא לקשור תמיד את רפואת השיניים להיות חלק מהרפואה. הפרדה בין שני התחומים צריכה להיחשב אסון היסטורי. אנחנו צריכים להסתכל על המניעה לא רק בהקשר של מחלות הפה והשיניים, אלא לקשור אותן לכל הגוף. בראייה זו, הפה הוא איבר ככל האיברים בגוף שיש לשמור על שלמותם כפי שנכתב במטרות האומות המאוחדות לשנת 2030. אני רוצה לדבר ולדאוג לבריאות האנשים, לא רק בריאות הפה שלהם.

בחזוני אני רוצה לשים דגש על צריכת הסוכר העצומה בכל העולם, בכל הגילים. הרי זו הגיעה למימדים של צריכה מעבר ליכולת הקיבול של הכבד האנושי.

אני רוצה לדבר על הביולוגיה ועל

לאיטליה עם אשתי ולעבוד במרפאתו של חבר בקליארי. חברי הציע לעזור לי להקים מרפאת שיניים בגילארצה, אזור יהודי במרכז סרדיניה, והסכמתי! השנה הייתה 1988. ב-1990 פתחתי מרפאה גם בקליארי, ואני מחזיק בשתי המרפאות עד היום.

שאלה: ד"ר סיברגר, משיחות שהיו לנו בעבר, התרשמתי שיש לך רגש מיוחד לפליטים.

ד"ר סיברגר: נכון. מיד לאחר מלחמת העולם השנייה, בני משפחת אמי שחייתה באזור שהיה תחת הכיבוש הרוסי ליד סביטיני בצ'כיה של היום, באזור הסודטים, הפכו לפליטים. הנושא עבר כל השנים במשפחה והסיפורים מהתקופה השפיעו עלי. אגב, עד היום אני יכול לדבר בדיאלקט סודטי... בני משפחת אמי היו תמיד לצד האנשים, לצד הנרדפים. סולידריות כתובה באותיות גדולות במשפחתי. זה היה ערך יסודי ועמוק בחינוך שלי ובחינוך ילדיי.

כאן עוצר ד"ר סיברגר לספר את הדבר הבא: גם בתקופה בה בני המשפחה היו פליטים, כשסבתא הייתה מכינה מרק מקליפות תפוחי אדמה שמצאה, סבא תמיד היה אומר לה להוסיף עוד מים כדי להגדיל את הכמות, כי יבוא עוד אנשים נצרכים. ותמיד באו!

ד"ר סיברגר מוסיף שהסבתא רבה שלו, שהייתה אגב אדבנטיסטית, הייתה שמה תמיד מנורה בת 8 קנים בחלון בתחילת דצמבר, כאשר אחרים חגגו את התקופה שלפני כריסטמס עם זר וארבעה נרות. באותם ימים לא הבנתי את משמעות הדבר והיום כבר אין לי את מי לשאול...

ולגבי הסבא, הוא לא הזדהה עם המשטר בעת התקופה האפלה. הוא אולץ ביחד עם חבריו בני ה-15 להיות חברים בהתארגנות נאצית כדי להימנע מסנקציות. המטרה לא הייתה לשרת את המשטר כפי שסיפר לי באותם רגעים בודדים שנמצאנו לכדנו. חיו היו בסכנה ממשית. לסבא היה חבר יהודי שנרדף על ידי המשטר והסבא וחבריו, מתוך חרות אך גם כהתגרות בשלטונות חפרו מנהרה בתוך שדה תירס, 150 מטרים מהכביש הראשי כדי להסתיר את חברים היהודי לכל ימצאו אותו כלבי הציד של השלטונות. ואותו חבר ניצל!

מכאן ומעוד נסיבות בחיים ממשיך ד"ר סיברגר, ההזדהות שלי עם היהודים, הפליטים הנצחיים.

יש סיפורים נוספים, אין אני יכול לשכוח את חברי היהודי יגאל מנחם, איש מכירות מעיר מולדתי ארלנגן, אשר ביקר אותי פעמים רבות במשך לימודי בוורצבורג, ועודד אותי להתמיד בדרכי מאחר ואבי לא היה שבע רצון מהעובדה שבדעתי היה

עצמי ושחרור עצמי (self-finding). לא יכולתי להישאר זמן רב במרתף, ולא מצאתי דיוור הולם, ולכן עברתי לווארזה.

שאלה: והאם למדת בסופו של דבר בווארזה?

ד"ר סיברגר (צוחק): כאן הסיפור מסתבך. למרות שאהבתי לחוות תרבות זרה, נרשמתי למבחני הקבלה בגרמניה ב-1980. המבחן היה ביוני, ובאוגוסט קיבלתי הודעה שלא עברתי בציון הנדרש ונשארתי בווארזה מתוך כוונה ללמוד שם רפואה. חמישה ימים לפני תחילת הלימודים בגרמניה, אמי צלצה ואמרה בהתרגשות שהגיע מכתב המאשר שעברתי בכל זאת את מבחן הקבלה הגרמני, וכי התקבלתי ללימודי רפואת שיניים בוורצבורג. המכתב הגיע באיחור עקב בעיה במחשב. בהתרגשות רבה נסעתי מיד לוורצבורג ונרשמתי ללימודים גם שם. רציתי ללמוד בו זמנית בשני המקומות, רפואה בווארזה ורפואת שיניים בוורצבורג. חישבתי את מערכת השעות בשני המקומות וידעתי שזה אפשרי. בווארזה חובת הנוכחות הייתה פחותה. וכך, במשך 5 שנים סיימתי את שני התארים. תכננתי להתמחות בכירורגיה של הפה והלסתות בוורצבורג ולעסוק בו זמנית ברפואה. אלא שהאדם מתכנן תכניות, ואלוהים צוחק כמו שאומרים. אותה שנה בוטל החוק המאפשר לימודים בשני מקומות בהוראת האיחוד האירופי, ונאלצתי לבחור עיסוק במקצוע אחד... ובחברתי ברפואת שיניים.

שאלה: ממה התפרנסת בתקופת לימודיך?

ד"ר סיברגר: עוד לפני לימודי כר הייתי אח מוסמך בארלנגן והתמחיתי בטיפול נמרץ. כך עבדתי לעיתים קרובות במחלקה לטיפול נמרץ כירורגי בבית החולים האוניברסיטאי בארלנגן, ובמחלקה לכירורגיה של הפה והלסתות במרפאה בוורצבורג.

שאלה: כיצד התקדמה הקריירה המקצועית שלך וכיצד התגלגלת לאיטליה שוב?

ד"ר סיברגר: בוורצבורג הוצע לי חוזה לחמש שנים במחלקה לשיקום הפה, מסלול שהיה אמור להוביל אותי לקריירה אוניברסיטאית, לקבלת תואר פרופסור ולראשות המחלקה. אלא שמנהל המחלקה, שהיה המנטור שלי, חלה ונתן לי להבין שלא אוכל לבנות על תמיכתו כאשר הייתה נדרשת ביותר. בדיוק באותו זמן, לאחר פגישה עם חברים איטלקיים מקליארי, קיבלתי הצעה לעבור

מראיין: פרופ' בני פרץ

הריאיון נערך במהלך הכנס המדעי לאומי השנתי של הר"ש לשנת 2018. ד"ר סיברגר היה אורח הכבוד של הכנס. הוא ידד ישראל ותיק וחבר קרוב של רבים מחברי הר"ש במשך שנים רבות. מתגורר בקליארי שבסרדיניה. ד"ר סיברגר נענה לבקשה לריאיון ברצון. בחרתי לשוחח איתו על עצמו, על רפואת שיניים, על ישראל, על ה-FDI ובעצם, על מה לא... מהר מאד הפך הריאיון לשיחה מרתקת.

שאלה: ד"ר סיברגר, נולדת בגרמניה, אתה חי באיטליה, אולי נתחיל בכך שתספר לי מעט על עצמך

ד"ר סיברגר: נולדתי בארלנגן (Erlangen), עיר קרובה לנירנברג בצפון בוואריה, שם גם סיימתי את חוק לימודי בביה"ס העממי ובביה"ס התיכון. רצוני העיקרי היה ללמוד רפואה ולעסוק ברפואה וברפואת שיניים. היה זה בשנים בהן ניתן היה בגרמניה ללמוד את שני המקצועות כיחידה אחת (block study). במקביל, אהבתי גם תחומים אחרים כמו מוזיקה. אהבתי את החיים, אהבתי גם לבלות וציוניי לא הספיקו ללימודים בגרמניה. לכן, וגם מתוך רצון לקבל מבט גלובלי על תרבות, חברה ומדינה אחרות, החלטתי לנסות וללמוד באיטליה. לשם כך היה צורך בלימודי שפה כמוכן, אך גם תרבות, ביולוגיה, אנטומיה, פיזיקה וכימיה. וכך נבחנתי במבחני הכניסה, אותם עברתי בהצלחה וקיבלתי אפשרות ללמוד בכל אוניברסיטה באיטליה. יכולתי גם להיות מורה לאיטלקית מחוץ לאיטליה.

שאלה: והיכן למדת רפואת שיניים בסופו של דבר?

ד"ר סיברגר: או, זה סיפור ארוך. נרשמתי ללימודי רפואה באוניברסיטת פאביה ב-1979. אז לא הייתה אפשרות ללמוד רפואת שיניים באיטליה. ראוי לציין דבר נוסף: באותן שנים היה כמעט בלתי אפשרי לשכור דירה, שלא לדבר על חדר, כיוון שחוקק חוק באיטליה ("אקו קאנון") שהפך את ההכנסה מהשכרת דירות וחדרים ללא כדאית ובכך הקשה על שכירות. מאחר והכרתי בן של בעל מלון בעיר (מלון רוזנגארטן), הוא נתן לי לחיות זמן מה במרתף המלון בפאביה. זו הייתה תקופה של התבררות, למדתי לחיות ללא החממה של המשפחה, לפתור בעיות בעצמי, לפתח ערכים משל עצמי ולהביא אחרים להכיר ביכולתי. מעין חיפוש

הכנס השנתי הבינלאומי של האיגוד הישראלי לרפואת הפה

פרופ' עמוס בוכנר מקבל תעודת חבר כבוד של האיגוד הישראלי לרפואת הפה.

במסגרת הכנס העניק האיגוד תעודת "חבר כבוד של האיגוד הישראלי לרפואת הפה" לפרופ' עמוס בוכנר. פרופ' בוכנר הינו מעמודי התווך של מקצוע הפתולוגיה האורלית בישראל.

הוא מייסד המחלקה לרפואת הפה ולפתולוגיה אורלית באוניברסיטת תל-אביב ועמד בראשה בין השנים 1969-2007. האיגוד הישראלי לרפואת הפה העניק אות זה לפרופ' בוכנר אשר חנך דורות של תלמידים, על הישגיו במחקר, טיפול והוראה ברפואת שיניים בכלל וברפואת הפה בפרט, ועל קידום מקצוע רפואת הפה ופתולוגיה אורלית במדינת ישראל.

אנו רוצים להודות למסייעים בארגון הכנס ובראשם, ד"ר אלי מיכאלי, יו"ר הוועדה המארגנת וד"ר נועם ירום, יו"ר הוועדה המדעית. הכנס היה פורה, מוצלח ומלמד ואנו מקווים להמשיך במסורת גם בשנים הבאות. ■

בר סלע. בתחום הכאב האונקולוגי היצרה פרופ' סילביו בריל, שהינו מומחה לרפואת כאב והרדמה ומנהל היחידה לטיפול בכאב במרכז הרפואי תל-אביב-סוראסקי.

בנוסף במסגרת הכנס, נערכה סדנא לצוות הסייעדי האונקולוגי בה השתתפו כ-50 אחיות, שכללה הרצאות בנושא הגישה הקלינית לזיהומים בחלל הפה בחולה האונקולוגי, טיפול ומניעת מוקוזיטיס וכן הוצג דיון במקרה מורכב בהשתתפות הקהל.

הכנס כלל גם תערוכת פוסטרים אשר כללה כ-40 פוסטרים, אשר מייצגים את הכר הנרחב של הפעילות הקלינית והאקדמית בתחום רפואת הפה בכלל ובתחום סרטן הפה בפרט. פעילות נוספת שהיוותה חלק בלתי נפרד מהכנס היא הצגות מקרים שיוצגו על ידי המתמחים, נציגי מחלקות ההתמחות השונות.

הסרטן Memorial Sloan Kettering בניו יורק, פרופ' דבורה סאנדרס- הנשיאה הנכנסת של קבוצת ה-oral care באיגוד ה-ISOO ומנהלת המחלקה לאונקולוגיה דנטלית בבית הספר לרפואה באוניברסיטת צפון אונטריו שבקנדה, פרופ' שרון אלעד - מנהלת היחידה לרפואת הפה באוניברסיטת רוצ'סטר וכן פרופ' סיריל מאירוביץ' מאוניברסיטת רוצ'סטר שהינו מייסד ומנהל האיזור הצפוני של רשת מחקר ארצית בארה"ב בחסות ה-NIH: National Dental Practice-Based Research Network.

מושב מיוחד הוקדש לתחום האימונתרפיה ובו הרצו מיטב האונקולוגים מהארץ, כך שהתאפשר דיאלוג פורה בין הדיסציפלינות. במושב הרצו: פרופ' גל מרקל פרופ' אהרון פופוביצר ופרופ' גיל

בכדי שיוכל להעניק טיפול מיטבי ולהימנע מסיבוכים לא רצויים. לפיכך, מטרת הכנס הייתה לסקור את הנושאים הרלוונטיים ולהציג את הגישה המקובלת והעדכנית ביותר לטיפול בחלל הפה בחולה האונקולוגי. לשם כך, יזם האיגוד הישראלי לרפואת הפה שיתוף פעולה ייחודי עם איגודים בינלאומיים ומקומיים הכוללים את האיגוד הבינלאומי לטיפול תומך בסרטן (-MASCC Multinational Association of Supportive Care in Cancer), האיגוד הבינלאומי לאונקולוגיה אורלית (Oral Oncology) והאיגוד הישראלי לאונקולוגיה קלינית ורדיותרפיה. לכנס הוזמנו טובי המרצים מארה"ב, קנדה וישראל. ביניהם פרופ' סטיב סוניס מבית הספר לרפואת שיניים בהרוורד, פרופ' שרי אסטילו ממרכז

ד"ר גלית אלמוחנינו, יו"ר האיגוד הישראלי לרפואת הפה

השנה התקיים ב-1-2 לנובמבר 2018 הכנס השנתי הבינלאומי של האיגוד הישראלי לרפואת הפה בנושא: "Multidisciplinary Approach to Oral Supportive Care in Cancer".

עם העלייה בשכיחות חולי הסרטן ובמקביל להתפתחות הדרמטית באימוץ גישות טיפול חדשות, מספר חולי הסרטן הסובלים מסיבוכי המחלה והטיפול בה הולך ועולה. סיבוכים רבים מתבטאים בחלל הפה ולרופא השיניים תפקיד מרכזי במניעה ובטיפול בסיבוכים אלו. זאת ועוד, לטיפולים האונקולוגיים השפעה דרמטית על תכנית הטיפול הדנטלית ועל רופא השיניים להכירם

חברי וועד האיגוד הישראלי לרפואת הפה עם המרצים מחו"ל

סיכום הכנס החצי שנתי-אוקטובר 2018 של האיגוד הישראלי לפריודונטיה

ד"ר יניב מאייר יו"ר הכנס ומזכיר האיגוד הישראלי לפריודונטיה ואוסואינטגרציה

הדגיש בהרצאתו, תוך הצגת מקרים מורכבים, את חשיבות ההתמקדות בממשק הפריו-פרותטי להשגת תוצאות לטווח הארוך. את הכנס חתם ד"ר גארי פינל מצרפת שהציג בהרצאתו את השימוש השלם בטכנולוגיה הדיגיטלית משלב התכנון עד השיקום. את הרצאתו סיים בהצגת פרוטוקול הטיפול המהפכני-SSA (Socket Seal Abutment) המאפשר לצמצם את תקופת ההמתנה לשיקום באזור המשן האחורי, תוך התחשבות בתהליכי הריפוי של הרקמות השונות הסובבות את השתל.

הכנס הבא של האיגוד יערך בינואר 2019 בתל אביב ובמהלך יומיים יתמקד בפריזמת אפשרויות הטיפול. ■

שיטה זו מאפשרת לצמצם את חשיפת החניכיים בחיך ללא חיתוך בחניכיים וללא פגיעה בפריודונטיים. המומחים ד"ר לנדסברג וד"ר חטואל התמקדו בשיניים והדגישו טיפולים כירורגיים פריודונטליים סביב השיניים להקניית מראה אסתטי. ד"ר לנדסברג חזר והדגיש את החשיבות בשימור המשן הטבעי, הן מההיבט הפונקציונלי והן מההיבט האסתטי. ד"ר פרונט התמקד בתחום ההשתלות והציג מספר טכניקות שונות לכניית עצם לפני התקנת שתלים במיקום מיטבי. התקנת השתלים בעיקר באזור האסתטי, מחייבת שיתוף פעולה הדוק בין המשקם לבין המומחה למחלות החניכיים. פרופ' ביצ'צ'ו

לעורר עניין רב בקרב הרופאים. בהרצאתה הדגישה את החשיבות בהקניית מראה אסתטי טבעי שאינו חורג מהגבולות האנטומיים והביולוגיים.

את הכנס פתחו האחים אגניני מאיטליה, שהציגו את פרוטוקול ה-SVG (Surgical Veneer Graft) המאפשר להתמודד עם שינויים בטופוגרפיה הרכס לאחר העקירה. האחים שילבו בהרצאתם יכולות דימות וסריקה, המאפשרים התמודדות עם מקרים מורכבים באזור המשן הקדמי. ד"ר הורוביץ, מומחה למחלות חניכיים, הדגים במהלך הרצאתו שיטה כירורגית ייחודית להתמודדות עם תצוגת חניכיים מופרזת (gummy smile).

הכנס התמקד ביכולות האסתטיות של רפואת השיניים המודרנית, תוך דגש על הצגת מקרים שלמים עם מעקב ארוך זמן בעולם רפואת השיניים הרב תחומית.

על פי יו"ר הכנס ומזכיר האיגוד ד"ר יניב מאייר, זו הפעם הראשונה שהאיגוד מייחד כנס שלם לאסתטיקה ולשם כך נבנתה תכנית מדעית המקיפה את כל התחומים האסתטיים, בדגש על תפקידו של המומחה למחלות חניכיים בתכניות מורכבות הדרושות רמת דיוק וביצוע גבוהים. לראשונה נחשפו הרופאים בכנס של האיגוד לטיפולים אסתטיים סביב חלל הפה. ההרצאה בנושא ניתנה ע"י ד"ר מרינה לנדאו, מומחית לרפואת עור. ד"ר לנדאו הצליחה

האיגוד הישראלי לפריודונטיה ואוסואינטגרציה ערך באוקטובר את הכינוס החצי שנתי שלו, שעסק השנה בתחום האסתטיקה בעידן רפואת השיניים הדיגיטלית. בכנס השתתפו מעל ל-350 משתתפים, עשרות חברות חסות ותשעה מרצים מובילים מהארץ ומהעולם בתחומי רפואת החניכיים, שיקום הפה ורפואת העור. הכנס נערך במתחם האירועים המרשים לאגו על שפת האגם, מיקום שהוסיף הרבה חן לכינוס.

לזכרו של פרופ' אדי גרפונקל

מאת ד"ר דורון חיים

פרופ' אדי גרפונקל ז"ל

אבל, הדבר שהכי אפיין את האישיות שלו היה, שאצל אדי לא היו קיימים אנשים שקופים, הוא התעניין בכולם, ידע הכול על כולם - פצינטיים, עובדים, המנקה, הירקן והמוכר במכולת. תמיד היה לו זמן להקשיב, לשאול ולהתעניין ותמיד מתוך מקום של שווה בין שווים.

במרצת השנים, הפכו אדי וביאנקה אשתו לחלק בלתי נפרד ממשפחתי, ברגעים עצובים ושמים. תמיד היה שם ותמיד ידע להגיד את הדבר הנכון בזמן הנכון. הוא היה חבר אמיתי! עשינו הרבה דברים רציניים ביחד אבל גם ידענו להשתולל ולעשות שטויות. מאוד חסרות לי השיחות שלנו בערב על כוסית של וויסקי.

החברות והמשפחתיות הולידו שותפות ענפה בשתי מרפאות שיניים: בירושלים ובראשון לציון. קראנו להן דורון & גרפונקל וצחקנו שזה כמו סיימון & גרפונקל. בהמשך, הקמנו את האגף הדנטלי במרכז הרפואי אסף הרופא, אשר אדי שימש בו מנהל אקדמי. עבור אדי, סימל אגף זה סגירת מעגל, כי כאשר עלה לארץ עבד בבית חולים אסף הרופא כסניטר. נכון להיום, מונה אגף זה כ-60 עובדים. אבל, הפרויקט שהוא הכי אהב והיה מחובר אליו מתוך תחושת שליחות אדירה, היה העמותה לטיפול למען בריאות הפה שהקמנו לפני 18 שנה,

לפני מספר חודשים, נתבקשתי לכתוב דברים לכבוד פרופ' אדי גרפונקל לרגל קבלת פרס יקיר הר"ש. שאלתי את עצמי כיצד אוכל לצמצם עשרים שנה בחמש דקות, ובסופו של דבר החלטתי להתרכז בשאלה: איך אדי היה רוצה שנזכור אותו?

אי אפשר לדבר על אדי מבלי לדבר על אהבתו הגדולה, שהייתה לאחד המאפיינים המרכזיים של חייו: להרצות וללמד כל אחד ותמיד בגובה העיניים; סיעות, מתנדבים, סטודנטים, רופאים כלליים, מתמחים ומומחים, בכל אחד בו נגע הוא הותיר משהו ממנו. אדי היה שותף למיטב הכנסים בעולם, את ההרצאה וההופעה שלו על במה הייתי מגדיר כ- ONE MAN SHOW.

לאדי הייתה אישיות מיוחדת. הוא אהב מאוד ללמוד ולספוג חוויות, הוא ידע לסחוט את החיים עד הטיפה האחרונה. הייתה לו אישיות צבעונית ולא רק בלבוש. אחת האהבות החדשות שלו הייתה המטבח. ארוחה אצלו ואצל ביאנקה אשתו הייתה חוויה מיוחדת שלא הייתה מביישת מסעדה עם שלושה כוכבי מישלן.

אל תעריץ את המורים שלך - תכבד אותם!

היום אני מבין, שגם אני הייתי אחד מהפרויקטים שלו. כמעט כל מה שאני יודע למדתי ממנו.

ברצוני לנצל כתבה זו ולהגיד לו, תודה...

ולבסוף, אסכם עם מסר מאדי: **"פצינטי יצא עם חיוך ממך! איך אתה עושה את זה? תעמוד על הראש אם צריך".**

לפני מספר חודשים, החליט הוועד המנהל של העמותה לשנות את שמה ל: 'העמותה לרפואת שיניים ניידת על שם פרופ' אדי. א. גרפונקל'. אני סמוך ובטוח שנעשה הכול על מנת שעמותה זו תמשיך ותישא בגאון את שמו.

לסיום, ארצה לשתף כאן את ה- 'אני מאמין' של אדי, עקרונות על פיהם פעל, בחייו המקצועיים וגם בחייו הפרטיים:

- אל תסתכל - תראה!
- אל תשמע - תקשיב!
- אל תדבר - תגיד משהו!
- אל תתבונן - תרגיש!

במטרה להעניק טיפולי פה ושיניים לאוכלוסייה מרותקת ותשושה בישראל. לעמותה זו 2 משרדים בצפון ובמרכז, ו-4 ניידות בפריסה ארצית, והיא מטפלת בכ-320 בתי אבות ובתי חולים פסיכיאטריים. במרוצת השנים טיפלה עמותה זו בכ-45,000 איש, מתוכם כ-20,000 ניצולי שואה.

כהוקרה על פעילותו, קיבל אדי בשם העמותה את אות הנשיא למתנדב והיה לרופא שיניים היחיד בארץ שקיבל אות זה.

פרופ' אדי גרפונקל מקבל את אות כבוד של הר"ש

ד"ר דורון חיים נושא דברים לזכרו של פרופ' אדי גרפונקל

פרופ' גרפונקל ז"ל מקבל את אות הנשיא למתנדב מאת כבוד נשיא המדינה שמעון פרס ז"ל

מתן טרום טיפול אנדודונטי של איבופרופן אינו מוריד את עוצמת הכאב הפוסט אופרטיבי

איבופרופן אינו מוריד את עוצמת הכאב הפוסט אופרטיבי.

החוקרים גם קבעו כי איכות ההוכחה בסקירת המאמרים הייתה נמוכה או אף נמוכה מאד. ■

אחד מן הסקירה (כך שבדקו ששה מחקרים), ואז בהשוואה בין איבוב (פלצבו) לאיבופרופן לאחר 24 שעות היה יתרון לאיבופרופן.

מסקנת החוקרים הייתה כי על סמך הסקירה הסיסטמטית שבוצעה, מתן טרום טיפול אנדודונטי של

במבוגרים. המחקרים הוערכו בתחילה ובמהלך הערכתם, מבחינת אופיים ועיסוקם בנושא, נמצאו רק 7 שמילאו אחר דרישות המחקר.

החוקרים מצאו, כי לא נרשם הבדל בין הקבוצות השונות. ההבדל היחיד שנמצא היה, כאשר הוציאו מחקר

פורסמו וכן מחקרים שעדיין נמצאו במהלך המחקר. בתחילת המחקר נמצאו 1,132 פרסומים שעסקו בנושא. הדרישה העיקרית מן הפרסומים הייתה, שהמחקר יהיה קליני, אקראי, וכזה שבדק את העצמה של כאב מטיפול אנדודונטי

מחקר שנערך לאחרונה וסקר 1,132 מאמרים, בדק את ההשפעה של איבופרופן בהשוואה לתרופות אחרות, על עוצמת הכאב הפוסט אופרטיבי לאחר טיפול אנדודונטי במבוגרים.

המחקר בדק בצורה סיסטמטית מנועי חיפוש רבים, וכלל גם מאמרים שטרם

מרפאת השיניים ע"ש טרודי בירגר - ארגון רופאי שיניים מתנדבים לישראל, (DVI)

ד"ר רועי פטל
מנהל כללי, המרפאה ע"ש
טרודי בירגר

מרפאת השיניים ע"ש טרודי בירגר (ארגון רופאי שיניים מתנדבים לישראל, DVI), אשר ממוקמת בשכונת מקור חיים בירושלים, היא המרפאה היחידה בארץ שמקבלת ילדים, בני נוער, צעירים בסיכון בגילאי 4-26 שנים וקשישים, לטיפול שיניים בחנם וללא כל השתתפות עצמית.

המרפאה קיימת מ-1980 והיא מוסד מוכר בירושלים, משרתת את אוכלוסיית ירושלים רבתי והאזורים הסובבים את ירושלים: מועצה אזורית מטה יהודה, מועצה אזורית מטה בנימין, מעלה אדומים, מבשרת ציון ובית שמש. המתרפאים מופנים

אלינו על ידי לשכות הרווחה או על ידי מוסדות כגון בתי מחסה לצעירים בסיכון, פנימיות, מקלטים לנשים מוכות כמו "ויצ"ו", "אישה לאישה" ו"בית חם", החטיבה לקידום נוער, "אתנחתא" (בתי מחסה לחסרי בית), "עלם", "בית ווינגרטן" (צעירות חסרות בית), "קריית נוער", "חוט המשולש החדרי", "בית לפליטות" (צעירות בסיכון), "בית דולב", "הלל" (האגודה ליוצאים בשאלה), "זיכרון מנחם" ועוד ועוד....

הרופאים המתנדבים מגיעים אלינו מכל קצוות תבל על חשבונם וזמנם הפרטי. הרופאים מתנדבים במרפאה לתקופה של שבוע עד שבועיים ומטפלים במתרפאים באישור מיוחד של משרד הבריאות. במפעל חשוב זה משתתפים גם רופאים ישראלים חברי ההסתדרות

לרפואת שיניים, המגיעים לסייע לפי צורך (לימים בודדים) במקרה של ביטולים של רופאים מחו"ל.

הטיפול הניתנים במרפאה הם בסטנדרטים מחמירים, ברמה מקצועית גבוהה ובפיקוח צמוד של מומחים ברפואת שיניים לילדים בעלי רישיון ישראלי ברפואת שיניים (פרופ' אליעזר אידלמן, ד"ר זיוה לוריא וד"ר רועי פטל). הציווד והחומרים הם מהטובים, שקיימים ברפואת שיניים כיום ומתקבלים בתרומה של חברת "הגרי שיין" ארה"ב.

לאור רמתה המקצועית הגבוהה של המרפאה, היא מורשית ע"י משרד הבריאות והמועצה המדעית של ההסתדרות לרפואת שיניים כמוסד מוכר להתמחות חלקית (רוטציה) ברפואת שיניים לילדים. לצד מומחים ברפואת שיניים לילדים מהארץ

ומהעולם, מגיעים למרפאה מתמחים ברפואת שיניים לילדים מהפקולטה לרפואת שיניים של הדסה עין כרם בירושלים ומביה"ס לרפואת שיניים של אוניברסיטת ת"א. בנוסף, קיימים הסכמי שיתוף פעולה עם פקולטות לרפואת שיניים בארה"ב ובקנדה.

במרפאה קיים אגף חינוך לבריאות הפה והשיניים. לפני קבלת טיפולי שיניים על ידי הרופא, משתתפים מתרפאי המרפאה בהדרכות בנושא בריאות הפה והשיניים, הכוללות גם התייחסות להימנעות מהרגלים מזיקים כגון עישון ופירסינג, הרגלי אכילה נכונים וחשיבות הפלאוריד, כל זאת מתוך כוונה שישמו את אשר למדו בבתיהם.

החל מספטמבר 2016 מטפלת המרפאה גם בקשישים ניצולי שואה ונזקקים, בנייהולה של ד"ר שרית פלמן, מומחית לשיקום הפה.

הקשישים מופנים אלינו ע"י לשכות הרווחה בעיר וכן ע"י גופים כמו "קרן לרווחה לנפגעי השואה בישראל", "כן לזקן", "יד לקשיש", "עמך", "אביב לניצולי שואה", מלון דיפלומט - בית אבות, "ירושלים של זהב", "בית באייר", "בית אליסיה", "יד לעמי" ועוד ועוד.

חברים המעוניינים לסייע בפרויקט החשוב או שיוצאים על מתרפאים הזקוקים לסיוע מאזור ירושלים והסביבה, מוזמנים לפנות למרפאה בטלפונים: 02-6783144 או 02-6783101 בימים א, ב, ג וה' בשעות הבוקר 08:00-13:00.

ניתן גם להתרשם מפעילותנו באתרנו במרשתת:
www.dental-dvi.org.il

טיפול שיניים בילדים נפגעי התעללות והזנחה - למה זה חשוב?

ענת אופיר

מנהלת המיזם למניעת התעללות בילדים, מכון חרוב

פאנל רופאי שיניים נציגי קופות החולים בכנס

משתתפים באולם בכנס בהדסה הר הצופים

בנובמבר 2018 התקיים יום העיון "רפואת שיניים לילדים נפגעי התעללות והזנחה" בביה"ח האוניברסיטאי הדסה הר הצופים. יום העיון הינו חלק ממהלך רחב היקף להעלאת המודעות ולעידוד ההכשרה של אנשי מקצועות רפואת השיניים בתחום הזיהוי והטיפול במקרי התעללות והזנחה של ילדים, מהלך אשר מוביל מכון חרוב* בשיתוף בתי החולים של הדסה, משרד הבריאות, קופות החולים, האיגוד הישראלי לרפואת שיניים לילדים והפקולטות לרפואת שיניים באוניברסיטאות.

התעללות והזנחה של ילדים הינן תופעות נפוצות בחברה הישראלית. את שכיחות התופעות חקרו לראשונה פרופ' איזיקוביץ' ופרופ' לב-ויזל מהמרכז לחקר החברה באוניברסיטת חיפה ופרסמו תוצאותיהם בשנת 2013.

המחקר כלל מדגם מייצג ארצי של ילדים בגילאי 12, 14 ו-16 ומסתמך על דיווח עצמי של הילדים ולא על נתונים מרשויות הרווחה (הנתונים שבידי רשויות הרווחה כוללים רק מקרים מדווחים וההנחה היא שקיימים מקרים רבים נוספים שאינם מדווחים). במדגם נכללו מעל 12,000 ילדים מהמגזר היהודי והערבי, חילונים ודתיים. הילדים נשאלו על מגוון סוגי התעללות שחוו, ביניהם: חשיפה לאלימות במשפחה, פגיעה פיזית, הזנחה פיזית,

*מכון חרוב הוא הגוף המוביל בישראל ומהמובילים בעולם בהכשרה ובמחקר, בתחום של ילדים נפגעי התעללות והזנחה. מאז הוקם בשנת 2007, פועל המכון להכשרת אנשי מקצוע, עובדי סמך מקצועיים, חוקרים, הורים וילדים, בכל הקשור למניעה, לאיתור, לטיפול ולשיקום ילדים נפגעי התעללות והזנחה.

ניתן למצוא מידע שימושי נוסף במצגות ובסיכומים שהוצגו ביום העיון באתר של מכון חרוב בלינק זה: <https://www.haruv.org.il/?CategoryID=165&ArticleID=1402>

References

איזיקוביץ', צ. ולב-ויזל, ר. (2013). התעללות הזנחה ואלימות כלפי ילדים ובני נוער בישראל: בין שכיחות לדיווח: אפידמיולוגיה של התעללות בילדים בקרב ילדים בישראל - לקט נתונים. המרכז לחקר החברה - אוניברסיטת חיפה.

שיניים לילדים: עלינו - על היושבים כאן היום- לפעול להכנסת נושא חשוב זה לתוכניות ההכשרה של הרופאים ושל הסייעות, לתוכניות הלימוד של המתמחים בתחומים השונים, כנושא שמדברים עליו ולומדים להכיר אותו דרך כנסים, ימי עיון והכשרות לצוותים - על מנת שהנושא יקודם ויטמע אצלנו הרופאים והצוותים הנתקלים ומטפלים בילדים על בסיס יום יומי. יש לפעול לשיתוף פעולה בין משרד הבריאות, קופות החולים, בתי הספר לרפואת שיניים, האיגוד לרפואת שיניים לילדים, ההסתדרות לרפואת שיניים, כלל רופאי השיניים ומכון חרוב, על מנת שנוכל לאתר ולטפל בילדים ובמשפחותיהם.

בצוות ההיגוי של יום העיון לקחו חלק גם ד"ר אביב שמואלי מהמחלקה לרפואת שיניים לילדים בביה"ס לרפואת שיניים של האוניברסיטה העברית והדסה, ד"ר יצחק טייב מנהל מרפאת השיניים בהדסה הר הצופים ודקלה בומש, רכזת הכשרות הבריאות במכון חרוב.

לתופעת התעללות והזנחה של ילדים ולהתאמות הנדרשות בטיפול שיניים לאוכלוסיה זו. ביום העיון לקחו חלק כ-200 משתתפים ממקצועות רפואת השיניים ששמעו הרצאות ממומחים בתחומים מגוונים מתחום רפואת השיניים והטיפול בילדים שעברו טראומה. בין הנושאים שנסקרו, נמנים ההיבטים הרפואיים וההשפעות של התעללות והזנחה על ילדים, ההתאמות הנדרשות והכנת מרפאה לטיפול שיניים בילדים נפגעי טראומה, הזנחה דנטלית וחבלות ראש-צוואר המחשידות לפגיעה מכוונת (אבחנה מבדלת) וחסמים בחובת הדיווח. בנוסף, התקיים פאנל מומחים לרפואת שיניים לילדים מארבע קופות החולים, אשר ציינו את החשיבות של הובלת המהלך להכשרת רופאי השיניים בקהילה לזיהוי וטיפול מותאם ורגיש בילדים במקרי חשד להתעללות והזנחה.

את יום העיון סיכמה ד"ר מאיה וזנפלד, יו"ר האיגוד הישראלי לרפואת

הזנחה רגשית, פגיעה מינית ופגיעה רגשית. מהנתונים עולה ש 20% מהילדים נחשפו לפחות לאחד מסוגי התעללות שהוזכרו לעיל. לפיכך אנו למדים, כי 1 מכל 5 ילדים בישראל עובר התעללות בידי מבוגר במהלך ילדותו (1). עקב שכיחות התופעה, חובה על העוסקים ברפואת שיניים ובפרט ברפואת שיניים לילדים להכיר כלים לזיהוי, דיווח וטיפול בילדים נפגעי הזנחה והתעללות.

טיפולים במרפאת השיניים מלווים באופן כללי בחרדות ופחדים בקרב כלל האוכלוסייה ויכולים לגרום לקושי בטיפול, הימנעות מטיפול מצד המטופלים ולאחר רב מצד הרופאים והצוות המטפל. כאשר מדובר באוכלוסייה ייחודית, אשר עברה התעללות והזנחה לסוגיה, הקשיים והאתגרים הללו מועצמים לדרגת מורכבות גבוהה יותר.

יום העיון האמור תוכנן כשלב ראשון במהלך נרחב להעלאת המודעות של מקצועות רפואת השיניים